arkeolojik bulgular, özellikle özgün İslam kaynaklarından türetilen birincil malzemeler işlenmekte, türetilen bilimsel sonuçlar açıklanmaya çalışılmakta, bu dönemde geliştirilen önemli makineler ve yapıtlar incelenmekte, İslam teknolojisinin tarihsel arka planı göz önünde bulundurularak bu kültürün halefi günümüz Avrupa bilim ve teknolojisine etkileri tartışılmaktadır. Giriş mahiyetindeki bu eser, okura çağdaş Batı kültürünün temelleri konusunda yeni ufuklar açacak niteliktedir."

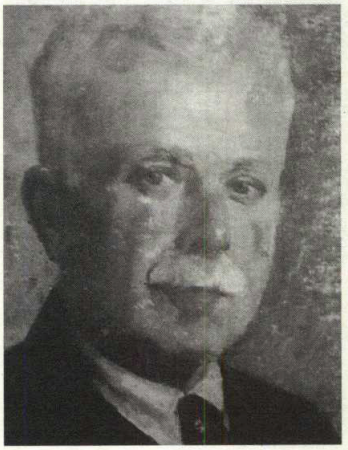

Ahmet Ziya Bey ve eserleri

Ahmet Ziya (Akbulut), matematikçi, gökbilimci ve güneş saatleri yapımcısı aynı zamanda öğretmen, muvakkit, haritacı, müzeci, hattat ve ressamdır. Kuleli Askeri Lisesi ve Harbiye Mektebi'ni bitirdikten sonra 1889'da orduya katılır. Edirne'de görev yaparken, matematik hocalığı da yapar. 1891'de çeşitli liselerde Fransızca öğretmenliği yaptıkta sonra, 1893'te bugünkü adıyla Mimar Sinan Üniversitesi'nde resim eğitimi almaya başladı ve resim bölümünü birincilikle bitirir.

1897'de Kuleli Askeri Lisesi'nde astronomi, mekanik ve matematik derslerini verir. 1919'da ordudan ayrılır.

1934'te İstanbul Belediyesi İnkılap Müzesi'ni kurar. Ahmet Ziya Bey, Güneş saati yapımının, Cumhuriyet döneminde de sürdüren tek ustaydı. Aynı zamanda öğrencisi olan dönemin başbakanı İsmet İnönü'nün isteğiyle Ankara için bir Güneş saati yapmıştır. Bu saat, hükümet dairesinin bahçesine yerleştirilmiştir.

Güneş Saatleri Yapım Kılavuzu

Ahmet Ziya Bey'in *Güneş Saatleri* eseri, Dil Devrimi'nden bir yıl sonra, 1929 yılında yayımlanmıştır. Ahmet Ziya Bey'in eserinden önce, çevirmenler, daha anlaşılabilir olması için, Ahmet Ziya Bey'in ayrıntılı biyografisinin ardından, Güneş saatlerinin ne olduğunu, tarihteki gelişimini aktardıktan sonra Güneş saatlerinin temel iki türünü inceliyor. (Sabit ve taşınabilir Güneş saatleri.) Bu genel bilgiler verildikten sonra Ahmet Ziya Bey'in *Güneş Saatleri* eseri başlıyor, günümüz Türkçe'siyle anlaşılabilir hale getirilen eser, Ahmet Ziya'nın kendi döneminde incelediği ve geliştirdiği yöntemlerle Güneş saatlerinin nasıl yapıldığını, zengin çizimlerle ve resimli örnekleriyle okuyucuya sunuyor.

Okurlarımız için, kitaptan faydalanarak yapacağımız en genel Güneş saatleri tanımı şöyle: "İnsanlarda zaman kavramı -gökyüzünde hareket eden- Güneş'le ilişkili olarak gelişmiş ve günlük yaşama yerleşmiştir. Zamanı belirlenmenin en kolay yolu, düz bir zemine bir çubuk dikmek ve güneşli bir havada gölgesini izlemektir. Çubuğun gölgesi Güneş'in gökyüzündeki konumu ve dolayısıyla günün zamanı konusunda doğrudan bilgi sağlar. Günlük yaşam, sosyal ilişkiler ve ibadet, Güneş'in doğuşuna, doruk yüksekliğe ulaşmasına ve batışına göre düzenlenir."

Güneş Saatleri
Ahmet Ziya Akbulut, Der: A. Bir, M. Kaçar, Şinasi Acar, Boyut Yayın Grubu, 2010, 188 s.

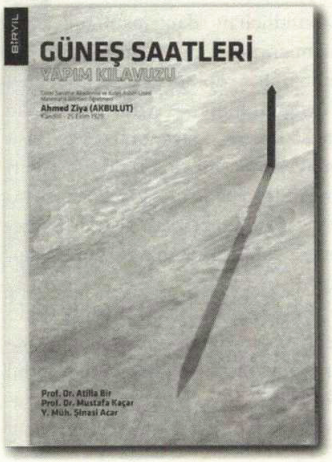

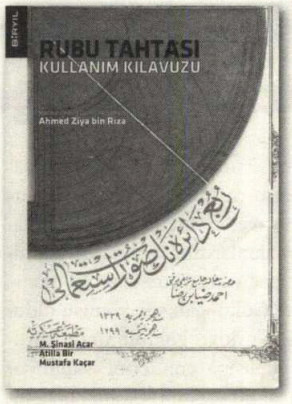

Rubu Tahtası
Ahmet Ziya bin Rıza, Yay. Haz: A. Bir, M. Kaçar, Ş. Acar, Boyut Yayın Grubu, 2010, 180 s.

Rubu Tahtası Kullanım Kılavuzu

Müslüman toplumlar için en önemli ibadetlerinden olan beş vakit namaz ve oruç, zamana bağlı olarak gerçekleştirilen ibadetlerdendir. Bu nedenle İslam toplumlarında zamanı doğru belirlemek için birçok çalışma yapılmıştır. Mekanik saatlerin olmadığı dönemlerde, insanları Güneş saati, usturlap ve rubu tahtaların gibi araçlarla ihtiyaçlarını karşılıyorlardı.

Rubu, Osmanlı Türkçe'sinde dörtte bir, çeyrek anlamında kullanılır. Rubu tahtası çeyrek daire biçimindedir. Batılıların duvar çeyreği (duvar kuadrantı) olarak kullandıkları Libne'nin, İslam bilginleri tarafından günlük hayatta daha kullanışlı olması için, küçük ve taşınabilir hale getirilmesiyle rubu tahtası oluşturulmuştur.

Ahmet Ziya Bey, eserinde rubu tahtalarının zamanı en doğru gösterecek şekilde nasıl kullanılması gerektiğini, çizim ve resimlerle aktarmış.

Özlem Özdemir

MTM Istanbul Merkez (0212) 442 20 82, Ankara (0312) 447 34 98, Izmir (0232) 465 25 15, Avrupa +49 (0) 821 2185791 www.medyatakip.com